

Talousarvion laadintaohje vuodelle 2024

Kunnanhallitus 21.09.2023 § 227
335/02.02.00/2023

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä talousarvio ja taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että

- se toteuttaa kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan
- siinä hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet
- taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen
- talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Aikataulu:

- 21.9. hallitus antaa raamin
- vk 40-41 lautakunnat käsittelevät omat budjettiehdotuksensa
- vk 42 palveluiden ja konsernijohtoon talousarvioneuvottelut
- 13.11. luvut täyty olla syötettynä järjestelmään
- 4.12. hallituksen kokous
- vk 50 valtuuston kokous

Verotulot

Vuoden 2024 talousarvion raami laaditaan 23.8.2023 päivitetyn veroennustusten pohjalta. Veroennustekehikon päivitys perustuu osin Valtiovarainministeriön kesäkuun taloudellisen katsauksen verotuloarvioihin. Huhtikuun ennusteeseen nähden kunnallisverokertymän 2023 ja 2024 ennustetaan valtakunnallisesti paranevan johtuen palkankorotuksista. Sen sijaan yhteisöverokertymän ennustetaan heikkenevän.

Vuoden 2024 ennakoidut verotulot Siikalatvan osalta ovat:

- kunnallisvero 7,04 miljoonaa euroa
- yhteisövero 1,27 miljoonaa euroa
- kiinteistövero 1,62 miljoonaa euroa

Yhteensä 462 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2023.

Valtionosuudet

Kuntien valtionosuudet tulevat olemaan vuonna 2024 noin 3,9% alemmalla tasolla tähän vuoteen nähden. Syynä tälle on se, että vuoden 2023 valtionosuudet laskettiin 2022 talousarvion perusteella ja elokuussa 2023 on voitu laskelmat päivittää tilinpäätöksen 2022 mukaisiksi. Kokonaisuudessaan kuntien sote-kulut nousuvat vuonna 2022, joka tarkoittaa että vuonna 2024 kunnilta siirretään enemmän rahaa hyvinvointialueille. Ns. liikaa maksettu osuus 2023 vuoden osalta myös tasataan 2024-2025.

Siikalatvan valtionosuudet tulevat 2024 olemaan 7 199 824 euroa, mikä on 1,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin kuluvana vuonna. Vähennys on 14,4% kunnan valtionosuuksista.

Keskeiset muutokset vuodelle 2024

Kuntien palkkaohjelmasta johtuen kaikkien kuntien on budjetoitava 3% mukaiset palkankorotukset ensi vuodelle. Raamia laadittaessa epäselvää on vielä mikä on ennuste muiden keskeisten hyödykkeiden, kuten ruoan, sähkön ja lämmityksen hinnan kehityksestä. Korkokulut jatkuvat korkealla tasolla ensi vuonna.

Kunnan kiinteistökannan vähennyksen ansiosta kiinteistöjen hoitokulut vähenevät ensi vuodelle arviolta 200.000 euroa. Samaten poistojen arvioidaan vähenevän noin 500.000 euroa.

Edellä mainitut tulopuolen vähenemät ja kulujen nousu sekä lasku huomioiden kunnan talouden tasapaino vuodelle 2024 on 0,5 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kunnalla on 1.401.587,55 euroa kertynyttä ylijäämää taseessa.

Talousarvion ohjeet ja kehys vuodelle 2024

Kunnanhallituksen asettama taloustyöryhmä käsitteli asiaa 6.9.2023 kokouksessaan. Yleisesti tavoitetaso kunnan budjetin laadinnassa tulee olla ylijäämäinen. Tämä tarkoittaa, että kunnan, eli kaikkien palvelualueiden, on aiempien säästöjen lisäksi etsittävä lisää säästöjä tai lisättävä tuloja noin 600.000 euron arvosta olettaen että merkittäviä korotuksia kustannuslajeihin ei tule – silloin säästökohteita on oltava muualta vielä enemmän.

Taloustyöryhmä keskusteli, että henkilöstösäästöjä pyritään välttämään. Tämä tarkoittaa, että palvelualueiden on etsittävä säästöjä palveluiden ostoista, aineista ja tarvikkeista sekä avustusrahoista. Taloustyöryhmä suositteli, että kunta selvittää metsän sekä maa- ja kiinteistöomaisuuden myynnin kasvattamista ensi vuodelle.

Ylijäämän puolelle pääseminen tarkoittaa kaikilla palvelualueilla 3% säästöä kustannuksissa, mikäli palvelualueen henkilöstö pysyy samana ja palkkakulut nousevat 3%. Osa säästöstä pyritään kattamaan tuloja lisäämällä. Tästä vastuun kantaa erityisesti tekninen lautakunta ja kunnanhallituksen palvelualue. Mikäli tuloja pystytään lisäämään esim. 100.000 euroa, jää säästöprosentiksi 2,5 koko kunnassa. Uusissa menoissa vuodelle 2024 on syytä pidättäytyä.

Esittelijä: Kunnanjohtaja Pirre Seppänen

Päätösehdotus: Kunnanhallitus antaa lautakunnille talousarvion 2024 laadintaohjeenaan seuraavaa:

- talousarvio on laadittava kuntastrategian pohjalta
- talousarvion on oltava ylijäämäinen, jolloin lautakuntien on tehtävä

oman palvelualueensa kohdalta noin 3% säästöt

- teknisiä palveluja kehoitetaan tarkastelemaan kunnan omaisuuden myynnin lisäämisestä saatavia tuloja sekä tarkastamaan vuokratulot indeksien mukaisiksi
- kunnanjohtaja valtuutetaan antamaan yksityiskohtaisempia ohjeita talousarvion laadinnassa

Päätös:

Päätösehdotuksen mukaisesti.